IV. évfolyam. Arad, 1889. Márczius 26. Kedd. 82-dik szám.

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotj a. van a hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre:	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— frt
fél évre	6.— frt	fél évre	7.— frt
1/4 évre	3.— frt	1/4 évre	3.50 frt
1 hóra	frt	1 hóra	1.20 frt

Hirdetések dijja:
5 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 krajczár.

Arad márczius 25.

Holnap, kedden lesz a szavazás a házban, a 25-ik §. felett, ha az ellenzék felszinre került zajongói valami ujabb botrányos szczénával nem lepik meg a házat és ujra el nem odászák a szavazást.

A többség elkövetett mindent, hogy a parlament működésének hátráltatása nélkül érjen véget e foréirott vita. A többség tagjai, a bizottsági előadó és Gajáry Odön, ki egy javasiatért, mely többet fog használni a magyar nyelvnek és a magyar ifjuság érdekének, mint az összes ellenzéki nagy szavak megszázszorozva használhatnának, — ki ezért a javaslatért hat héten keresztül viselni kényszerült a legméltatlanabb támadások keresztüzét, - e férfiak azt mondták: jó, elhallgatjuk, a mi keblünk mélyét nyomja, nem adunk hangot a hazafias méltatlankodás felzuduló érzéseinek; szó nélkül, igazolás nélkül, az igaztalan és sokszor galád vádak visszautasitása nélkül teljesitjük azt, a mit hazafias kötelességérzetünk teljesiteni parancsol.

És még is tették. Tanu reá a házon kivüli többség is. De szombaton a Károlyi Gáborok, a Csatárok, a Hoitsyak, a Kaasok az egész magyar közélet alkotmányos tényezőitől, politikailag külön táborokban küzdő, de egymást megbecsülni hajlandó elemeitől raboltak el negyvennyolcz órát. S valamennyiük akaratával szemben mutatták meg, hogy a viszonyok sajátos alakulása mily helyzetet teremtett nekik.

Hogy mi volt a czéljuk és tulajdonképen mit értek el vele, azzal nem érdemes foglalkozni.

Elég megnyugvás és elégtétel lesz pártunknak az, hogy holnap szavazás esetén — mindennek daczára impozáns többség szentesiti meg a 25-ik §-t.

Hogy az utcza mit mond rá, az — a tapasztalatok után, — már csak a rendőrség dolga lehet.

A király ő Felsége berlini utja. Királyunk ő Felsége — mint a „Bud. Corr." jelenti — valószinüleg május hó folyamán látogatja meg Vilmos császárt Berlinben.

Kálnoky gróf Budapesten. Kálnoky gróf külügyminiszter, kit szombaton a király hosszabb kihalgatason fogadott — a „Bud. Corr." értesülése szerint — még egy két napig Budapesten marad.

Baross Gábor a belügyminiszterium élén. Baross Gábor közmunka- és közlekedés ügyi miniszter átvette a belügyminiszterium vezetését.

A budapesti zavarok. A külföldi lapokban „A budapesti zavarok" czimmel hasábokra menő budapesti és bécsi táviratokat találunk, melyekben letükröződik a hírnév, melyet Magyarország állami tekintélyének és jövőjének a mi „hazafias" ellenzékünk szerez. Mutatványul közöljük a „Standard" márczius 21-iki számának budapesti táviratából a következőket: „Az alsó ház mai ülésében vizsgáló bizottság küldetett ki a tegnapi lövés ügyében, mely a ház előcsarnokában történt. Az ellenzék martyrnak tünteti fel az iskolás fiut, maga Kossuth Lajos kisebb hős, mint ő. Sok ezer tanuló, járdataposó és más népség gyült össze a ház előtt és rákiabáltak a hazamenő miniszterekre és szabadelvü pártiakra, elnevezvén őket gyilkosoknak és tolvajoknak. A lovas rendőrség szétoszlatá a néptömeget, mely inszultálta a miniszereket. A zavargók hosszu menetei járták be a város utczáit, kiabálva: „Abczug Tisza!" „Abczug gyilkosok!" A zavargás csak éjjel ért véget. Egyszerüen és világosan szólva, az anarchia korszakába léptünk. A kormány többsége, a rendőrség, az egyetem rektora és tanárai, maguk a hatóságok is mind elveszték a bátorságot, hogy véget vessenek a tanulók indolenciájának, kik megfutamodnak a rendőrség vagy a katonaság közeledtére, de megajijják a zavargást, a mint azok eltávoztak. Minden tisztességes magyar elitéli e naponkénti botrányokat." — A „Standard" bécsi levelezője pedig a következőket távirja: „A helyzet Magyarországon komoly lett. Tisza igen helytelenül jár el, midőn megengedi, hogy a tanulók, kikről tudvalevő, hogy csak eszközök a rekczionárius párt kezében, mindinkább politikai tényezővé fejlődjenek ki. Neki már kezdetben figyelmeztetni kellett volna őket, hogy az egyetem be fog záratni, ha ők továbbra is rosszul viselik magukat s ha e figyelmeztetés nem használ, haza kellett volna küldeni őket. Az ily eljárás őt talán egy időre népszerütlenné tette volna, de nem jobban, a minő a jelenlegi körülmények között, mert ő védte volna az állam érdekeit éppen ugy, mint az alkotmányos kormány tekintélyét, a melyet a reakczionáriusok lerombolni akarnak."

A függetlenségi párt Ugron Gábor ellen. A „Bud. Corr." jelenti: A függetlenségi párt néhány tagjának eljárása a képviselő ház szombati ülésén, kizárólag Ugron Gábor képviselő ellen volt intézve, kinek a szélsőbal ezen frakcziója ily módon is nyilvánitani akarta elégedetlenségét az utolsó zártülésben tanusitott konczilians fellépése felett. A függetlenségi pártnak tényleg az volt a szándéka, hogy Ugron beszédével a vitát bezárják, a mi kiviláglik a beszéd utolsó mondatából és az egész ellenzék egy hangulag nyilvánitott kivánságából, hogy szavazzanak.

Az
„ARADI KÖZLÖNY"
(Megjelen mindennap)
Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva":

Egy évre	12 frt	— kr.
él évre	6 „	— „
Negyed évre	3 „	— „
Egy hóra	1 „	— „

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt	— kr.
Fél évre	7 „	— „
Negyed évre	3 „	50 „
Egy hóra	1 „	20 „

Felkérjük egyuttal lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése decz. vé génlejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenni szivesked jenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny."
kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Márczius 26. Kedd. Róm kathol. naptár: Manó vt. Prot. naptár: Manó. Görög-oross naptár (márczius 14.) Nap kél 5 óra 52 perczkor, nyugszik 6 óra 20 perczkor.

Márczius 25. Az aradi önk. tüzoltókar közgyülése d. e. 10 órakor a városházán.

Márczius 28 Aradváros iskolaszékének ülése d. u. 4 órakor.

Aprilis 1. és 8. Aradmegye állandó választmányának ülése d. e. 9 órakor és 13-án d. u. 3 órakor.

Aprilis 15. Aradmegye körsztörvényhatósági bizottságának tavassi évcegyedes közgyülése d. e. 9 órakor.

— **A „Kölcsey-Egyesület"** nyilvános könyvtára. (Kölcsey-utcza 3. szám.) nyitva van kedden és szombaton d. u. 3—4-ig, és pénteken d. e. 11—12 óra között.

HIREK.

ARADES VIDEKE.

— **Miniszteri biztos.** A regálemegválás ügyében a belügyminiszter az „Utasitás" 53. §-a értelmében miniszteri biztosokat nevez ki. E biztosok már kineveztettek. Igy Arad-, Krassó-Szörény-, Csanád, Csongrád-, Békés-, Temes- és Bácsbodroghmegyékre nézve Malcomes Jeromos báró felmérési felügyelő neveztetett ki miniszteri biztosul.

— **A kettős ünnep:** vasárnap és Gyümölcsoltó Boldogasszony napja semmi, leg kevesebb kivánni valót sem hagyott hátra. Igen szép tavaszi ragyogás aranyozta meg mindkét napot, hogy isten ellen való vétek volt a zárt szobában maradni a nem élvezni a kellemes, lágy meleget, melyet a most már igazán beköszöntött tavasz az ünnepek alatt nyujtott. Arad főtere, ez a kellemes korzó zsufolásig tömve volt a nap minden órájában, ugy, hogy az ember csak karhatalommal haladhatott előre. — Nyári ruha, napernyő, legyező fel se tüntek e langyos fuvallatban. Természetesnek találta mindenki, hogy hölgyeink teljesen alkalmazkodnak az igazán aranyos időhöz. Tegnap sokan felkeresték a kiserdőt is, melyben a fák rügyei már fakadozni kezdenek, hirdetve a nagy számban megjelent öreg és fiatal virágárus leányokkal egyetemben, hogy itt a tavasz, a szép tavasz a maga valóságában . . .

— **Az aradi ipar- és népbank részvényelnek szaporitása.** Az aradi ipar- és népbank vasárnap d. e. 10 órakor rendkivüli közgyülést tartott, melynek egyedüli tárgya volt a bank részvényeinek szaporitása. A fontos és érdekes ülésen jelenvoltak: Varjassy József, Böhm Adolf, Knöffel Károly, Dobiaschi József, Kohn S. N., Szojka János, Rosenberg Miksa dr., Eckstein György, Nikodem János, Szalay Károly, Janisch Lipót, Neumann Károly, Barabás Péter, Egenhoffer Antal, Barth Lipót, Lamberger Lajos dr., Tiszti Lajos, Weidenfeld István dr., Böhm Aladár, Böhm R. Jenny, Róth Henrich, Reicher Ferencz, Probst Ferencz, Mihálik József, Schäffer Adolf, Steinitzer Pál dr., Barthel Sándor, Nikolits Péter, Magyary Ferencz, Hirschl Simon, Révész Adolf, Remetey F. Károly, Ring Lajos, Klein Soma, Szentpétery Antal, Páris Lajos dr., Mihalik Béla részvényesek stb.

Az ülést Varjassy József nyitotta meg, előadván, hogy Boros Béni elnök nagymérvü elfoglaltsága miatt Budapestről nem jöhetett le e rendkivüli közgyülésre elnököli. Konstatáltatott ezután az ülés határozatképessége, a mennyiben jelenvolt 44 részvényes 186 és fél részvénynyel, a mely 171 szavazatot képvisel. Lett 18 részvényes 218 és fél részvényt. Varjassy elnök a jegyzőkönyv vezetésére Böhm Adolf vezértitkárt, hitelesitésére pedig Janich Lipót, Barabás Péter és Neumann Adolf részvényeseket kérte fel. Erre Böhm Adolf vezértitkár felolvasta az igazgatóságnak a részvények szaporitására vonatkozó javaslatát, mely a következőkép hangzik:

Tisztelt közgyülés!

Azon élénk fellendülés, mely üzleti tevékenységünk minden ágában érvényesült, azon örvendetes bizalom, melylyel a közönség mind szélesebb rétegei intézetünket felkeresni sziveskednek, szükségképpen annak megismerésére kellett hogy vezessenek, hogy intézetünk alaptőkéje nem áll üzletünk terjedelmével a kivánatos, a kellő arányban.

Kétségtelen, hogy legjövedelmezőbb és legbiztosabb üzletágaink, mint a zálogház, hitelegylet és jelzálogkölcsönök máris felül haladják üzleti alaptőkénket, és a mellett tovább nem forgatható értéket képviselnek, a váltó és bank tevékenység terén, szükséges óvatosságból sem vehettük igénybe teljes mértékben a kinálkozó hitelt, hogy a lehonyolitás könnyüségeit biztositsuk, és igy üzleti tevékenységünk minden terén a további fejlődést magunknak kellett korlátoinunk.

Másrészt nyilvánvaló, hogy a betevő bizalmával leginkább azon intézeteket keresi fel, a melyek alaptőkéjük által a legnagyobb biztositékot nyujtják. — Az üzleti alaptőke nagysága emeli a biztonságot, a biztonság fokozza a bizalmat és a betéteket, következésképen a jövedelmet is.

Ezen szempontok által vezéreltetve érlelődött meg bennünk azon meggyőződés, hogy a fennforgó körülmények közt czélirányos volna intézetünk alaptőkéjét ujabb részvények kibocsájtása által emelni.

Miután részvényeink magas árfolyam mellett általános keresletet tárgyát képezik, nem kételkedhetünk, hogy a részvények jelenlegi piaczi árán tetemesen olcsóbb árfolyamon kibocsájtandó, ujabb részvények kedvező fogadtatásban fognak részesülni.

Otszáz darab 180 frt névértéki ujabb részvény 280 frtnyi árfolyammal volna kibocsájtandó s ezen összegből 180 frt a részvénytőke és 100 frt a tartalékalap számlájára könyveltetnék. Az ujabban kibocsájtandó részvényekre az elővételi jog az eddigi részvényeseknek volna biztositandó; azon részvényekre nézve pedig, melyekre a régi részvényesek átvételi jogukkal nem élnének, meg hatalmaztatnék az igazgatóság, hogy azokat a legkedvezőbb időben részben vagy egészben, de semmi esetre a darabonkint 280 frtnyi kibocsájtási árfolyam alól szabadon értékesithesse.

Az ujabb részvények részletekben volnának fizetendők, a befizetett összegek után a befizetés napjától folyó év végéig 5 százalék kamat volna megtéritendő, a jövő 1890. évtől fogva az eddigi részvényekkel egyenlően osztoznának a tiszta nyereményben. A részletekre vonatkozólag van szerencsénk a közzéteendő aláirási felhivás tervezetét jóváhagyás végett bemutatni.

Tisztelettel kérjük, méltóztassék javaslatunkat elfogadni és elhatározni:

1. Hogy a jelenleg 500 darab egyenként 180 forint névértékü részvényből álló 90,000 o. é. frtnyi részvénytőke 500 darab olytatólag számozott névre szóló egyenkint f180 frt névértékü 1890. január 1-től fogva osztalékra jogosult 280 o. é. frt árfolyam mellett leendő kibocsátása á tal 180000 frtra vagyis 90000 frttal felemeltessék, és az átvételi jog az uj kibocsájtási részvényekre a régi részvény birtokosainak oly formán fentartassék, hogy ezek az átvételi jogot, annak külömbeni elvesztésének terhe alatt f. évi márczius hó 26 tól április 15-ig terjedő időközben az intézetnél bejelentés utján részvényeiknek előmutatása és megfelelő lebélyegzés mellett s a befizetések pontos teljesitésének feltétele alatt érvénye sithetik.

2. Hogy a kiadandó 500 db uj részvény kibocsájtási árfolyama, melynek 180 frtnyi részösszege a részvénytőke felemelésére, 100 frtnyi részösszege pedig a tartalékalap javára forditandó, együttesen tehát 280 frtnyi összeg az igazgatóság által a megállapitandó részletekben fizetendő.

3. Hogy a befizetések után a befizetés napjától 1889. évi december 31 ig 5 százalék kamat térittetik meg; ellenben az esedékesség napján nem teljesitett befizetések után 6 százalék késedelmi kamat jár.

4. Hogy 1889. április 15-én, mint az intézeti részvényesek átvételi jogának bejelentésére kitüzött határidőnek lejárta után az igazgatóság az igazgató választmánynyal egyetemben, az át nem vett uj részvényeket belátása szerint részletekben vagy egyszerre lehetőleg előnyösen, de semmi esetre a darabonkint 280 o. é. frtnyi kibocsátási árfolyamon alól eladhassa.

5. Hogy e határozatnak végrehajtásával az igazgatóság bizatik meg.

Miután intézetünk ezen mivelet kétségtelen sikeres foganatositása után több mint egy negyed milliónyi tőkével fog birni, melylyel ugy a forgalomképesség, mint a biztonság igényeinek teljesen megfelel, miután ezáltal a tartalékalap közel eléri azon magasságot, melynél annak különös javadalmazása többé már nem mutatkoznék szükségesnek; javaslatunk elfogadása által intézetünk tekintélye, forgalomképessége és jövedelmezősége minden esetre fokoztatnék.

Kérjük tehát, méltóztassék ezen javaslatunkat, valamint az ezen mivelet által szükségessé vált és külön előterjesztendő alapszabály módositásokat elfogadni.

Arad, 1889. márczius hó 23. Az aradi ipar és népbank igazgatósága: Knöffel K., Reicher Ferencz, Szalay Károly, Varjassy József, Böhm Adolf, vezértitkár.

Ezzel kapcsolatban felolvasta az alapszabályok módositását, a mit a részvények szaporitása tesz szükségessé.

Az ügyhöz Barabás Péter szólott csak hozzá, tiltakozott a részvények szaporitása s azok értékének emelése ellen, mert szerinte az ipar- és népbankot leginkább az iparos ság veszi igénybe, az vásárolja részvényeit. Felvilágositó magyarázat után azonban elfogadta a javaslatot, a mely a részvényesek által is egészben terjedelmében elfogadtatott. E szerint a virágzó bank, mely ily formán Aradnak legnagyobb alappal és tartalékkal biró pénzintézete lesz, miután tartalékalapja kiteend 85,000 frtot s alaptőkéje 185.000 frtot, ki fog bocsátani 500 drb. 180 frt névértékü részvényt 280 frt árfolyam mellett. Az ülés a legjobb hangulatban oszlott fel.

— **Esküvő.** Szilégyi György, az aradi elemi iskolai tanitói kar egyik rokonszenves tagja vasárnap délután vezette oltárhoz szép menyasszonyát, a bájos Osztrovszky Vilma kisasszonyt. Az esküvő Világoson ment végbe s a szertartást Csécsi Imre aradi ev. ref. lelkész végezte.

— **A Maros** folyó Arad alatt erős áradásnak indult, de még veszedelemtől nem lehet tartani. A vizszin tegnap reggel 8 órakor 1·68 méteren állott.

— **A Lloyd társulat közgyülése.** Az aradi Lloyd-társulat vasárnap délután 2 órakor tartotta meg évi rendes közgyülését szinházépületi helyiségében, a tagok élénk érdeklődése mellett. Az ülésen Pollák Károly elnöklete alatt jelenvoltak: Bing Vilmos, Weidenfeld István dr., Mittler Zsigmond, Mittler Izidor dr. Kohn Zsigmond, Ausländer Béla, Sternthal Sámuel, Lusztig Adolf, Buchsbaum B., Steinhardt Mór dr., Lamberger Lajos dr., Róth Henrik, Preisach W., Weidenfeld Lajos, Spitzer Ignácz, Tenner Lajos, Strasszer Hugó, Steiner Adolf, Braun Mór, Mayer Dániel, Tenner József, Lővinger Sándor, Knöpfmacher József, Adler Lipót dr, Elias Atmin stb. Megnyittatván az ülés, elnök üdvözölte a megjelenteket, aztán a jegyzőkönyv hitelesitésére Lányi Mór titkárt, hitelesitésére pedig Lamberger Lajos dr.-t és Tenner Lajost kérte fel. Erre felolvastatott a választmány jelentése a társulat mult évi működéséről, melyből megtudjuk, hogy több fontos ügybe befolyt s számos közügyet intézett el. A jelentés leginkább a mult évben előfordult kereskedelmi mozzanatokat emeli ki. A jelentés, melyet Lányi titkár olvasott fel, tudomásul vétetett. Aztán a számvizsgáló bizottság terjesztette be jelentését, rendben találva a pénz kezelése körül mindent. A társulat bevétele volt a mult évben 1909 frt 15 kr, kiadása 1267 frt 72 kr, igy a pénztári maradvány 641 frt 43 kr. Tudomásul vétetett ez is s a felmentvény megadatott. Mindezek után számvizsgálóknak megválasztattak: Herz Bernát, Pollák Gy. és Brann Mór. A tisztujitás előtt Steinhardt Mór dr. inditványozta, hogy a közgyülés szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet az elnökségnek, választmánynak s a tisztviselőknek buzgó működésükért. Az inditvány helyeslésével elfogadtatott. Erre következett a tisztujitás. A szavazatszedő bizottságba kiküldettek: Steinhardt Mór dr. elnöklete alatt Preisach Vilmos és Tenner József. A választások egyhangulag mentek keresztül. Elnök lett: Pollák Károly, alelnök: Bing Vilmos, választmányi tagok: Bing Ede, Eliás Armin, Kohn Zsigmond, Lőwinger Sándor, Leopold Rezső, Lusztig Adolf, Mayer Dániel, Martiny Gyula, Mittler Zsigmond, Mittler Izidor dr., Steinitzer Adolf, Sonnenfeld József, Tenner Pál dr. és Weidenfeld István dr. Ezzel a közgyülés véget ért.

— **A hadmentességi dijvallomások.** A hadmentességi dij kirovásának alapjául szolgáló vallomások megtételére kitüzött határidő ma le jár. A vallomás megtételére ez alatt nem sokan jelentköztek, pedig igen sokan vannak, a kik elmulasztották a vallomás megtételét. A mulasztók neveit a városi adóhivatal be fogja jelenteni a kir. adófelügyelőségnek, a mely az illetőket az egy évre esedékes hadmentességi dij háromszoros összegével fogja megbirságolni.

— **Hajótörés a Maroson.** Egy Radnáról érkezett távirati értesités nagy szerencsétlenséget tudat az aradi rendőrséggel. Mint a sürgöny jelenti, vasárnap reggel egy lasinczi teherhajó neki vágódott a radnalippai köhidnak, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a vizmü széjjeltörött. Két oláh munkás belecsett a Marosba s ott lelte halálát. A radnai elöljáróság az iránt is megkereste az aradi rendőrséget, hogy a szerencsétlen emberek hulláit tartsa szemmel.

Egy másik tudósitónk irja:

Óriási szerencsétlenség történt vasárnap kora reggel a Maroson, Radna közelében. Reggel fél nyolcz órakor ugyanis egy 20 köbméter kövel rakott teherhajó közeledett a radnai hidhoz és az erősen áradó Maros hullámai a hid oldalához csapták a hajót és pedig oly erővel, hogy a hajó a nagy lökéstől szonnal felborult. A hajón ülő öt ember közül három messzire a vizbe repült, mig kettőt a hajó a szó szoros értelmében maga alá temetett. A két szerencsétlen ember hullája most is a viz, illetve a hajó alatt van. A szerencsétlenség hirére, az aradi kir. folyammérnöki hivatal részéről egy szakközeg jelent meg a helyszinén, hogy megvizsgálja: mennyire képes az elsülyedt hajó hajózási akadályt és mi módon lehetne azt kiemelni. A Marosnak mostani erős, szilaj áradása azonban lehetetlenné teszi egyelőre minden akcióit, mely a hajó és a halottak felszinre hozását czélozná.

— **Esküvő.** Farkas Mór nagylaki szolgabiró tegnap tartotta esküvőjét Szatmármegyében Kállay Mariska urhölgyel. A vőlegény részéről a násznagyi tisztet bátyja, Farkas László megyei árvaszéki ülnök viselte.

— **Örökös tiszteletbeli tagok.** Az aradvárosi önkéntes tüzoltókar Sarlot Domokos városi tanácsnokot és Jirasek Lajos épitészt tegnapi közgyülésén örökös tiszteletbeli alparancsnokoknak, Tones Edét örökös tiszteletbeli osztálypárancsnoknak, Duka Demetert örökös tiszteletbeli sebésznek, Hamedli Ferenczet, Hartmann Györgyöt és Rajkay Józsefet pedig tiszteletbeli szakaszparancsnokoknak választotta meg.

— **Névmagyarositás.** Csesiku Demeter aradi lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedélylyel »Szőke" névre magyarositotta.

— **Az aradvárosi önkéntes tüzoltókar** évi rendes közgyülését tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg a városháza földszinti kistermében. Az ülésen, melyre a tagok nagy számban jelentek meg, Péterffy Antal főparancsnok elnökölt. Megnyittatván az ülés, felolvastatott a parancsnokság évi jelentése, melyből adjuk a következőket: A parancsnokság a mult évben 10 ülést tartott, melyeken 125 ügyet intézett el. Tüzőrségi szolgálatot teljesitett az egylet 108

setben. Gyakorlata volt 2. Résztvett a mult évben 30 tüzesetnél, azonkivül az ószentannai nagy tüzvészhez is kivonult s az ol tásban tényleg is részt vett. Kint voltak: Stankovits Milos I. osztály parancsnok, Markovits Agoston, Szibig Ede, Velcsov Péter, Weil Alajos czövezetők s Spitz Ignácz szivatyus, kiknek a parancsnokság jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését. Elhaltak: Dengel Károly működő, Komlóssy György, Braunstein Samu, Hirschmann József, Rottmüller József és Spitzer Rezső pártoló tagok. Kiemeli a jelentés, hogy Buzáky Gyula II. osztály parancsnok az elméleti és gyakorlati vizsgát a legszebb eredmény nyel tette le. Szolgálati érmet kaptak a mult évben: Duka Demeter, Irmer Henrik, Fischer Béla, Weisz Samu, Boxberg Frigyes, Matavovszky Ernő, Szász Dénes, Schrodt Lajos, Petrovits István és Rózsa Géza. Az egyletnek van 83 működő tagja, 5 alapitó tagja és 207 pártoló tagja. Az évi jelentés tudomásul vétetett. Erre a pénztári kimutatás tárgyaltatott. Az egylet pénz készlete a mult év végén 1060 frt 80 kr, összes vagyon 12,736 frt 55 kr. A pénztárnoknak a felmentvény megadatott s neki köszönet szavaztatott. A költségvetési elő irányzat a következőkép állapittatott meg. Kiadás 1032 frt, bevétel 2248 frt. Ezután a tisztikar leköszönt s következett a tisztujitás. A korelnöki széket ennek tartamára Schór Albert foglalta el. A választások eredménye a következő lett: Főparancsnok: Péterffy Antal, alparancsnok: Novotny Lajos, osztalyparancsnokol: Stankovits Milos, Buzáky Gyula, Gyöngyössy Albert. Szakaszparancsnokok: Csóty Nándor, Fiola Mihály, Schwellegreber Gyula, Szablóczky László, Irmer Henrik, titkár Zöldy Jenő. Orvos: Darányi János dr. Pénztárnok: Grünwald Ferencz. Mérnök Csepreghy Mihály. Számvevő Illits Arzén. Szertárnok Millig Mátyás. Sebész Illits Demeter. Kisebb folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

— **Városi tisztviselők fegyelmi ügye.** Csanádmegye alispánja a mult hét folyamán két városi tisztviselő fegyelmi ügyében hozott itéletet. Galamb Péter hivatalától felfüggesztett árvapénztárost hivatalos kötelességének mulasztások és rendetlenségek által történt megsértése miatt 200 frt pénz birság megfizetésére itélte, s ezzel neve zettet hivatalába visszahelyeztetvén, éveken át tartott fegyelmi ügyét érdemleges határozattal befejezte. — Cseresnyés János rendőrkapitányt pedig a pálinkafőzők ügyében követett szabálytalan eljarása miatt megdorgálta, ellenben az Erdei ügyben és a csendőrség megszaporitása miatt ellene inditott fegyelmi ügyben; mint teljesen ártatlant, felmentette. Ime a végeredménye azon kinos eseteknek, melyek akkoriban Makó városát izgatottságban tartották, sőt az egész országban beszéd tárgyává tették!

— **Az aradi kereskedő és iparos ifjuság** egy része szombaton este az iparosház disz termében tánczmulatságot rendezett, amely elég jól sikerült. A négyeseket Albert Poter zenéjére 20—26 pár táncozolta. A mulatság tiszta jövedelmét a nyolcz tagból álló rendezőség az öreg honvédeknek adta.

— **Egy aradi leány öngyilkossága.** Temesvárott Pollák Bernát dr. orvosnál szolgált Fabry Róza 20 éves, református vallásu cselédleány. Szombaton reggel a házbeliek észrevették, hogy a leány a rendes időn tul alszik. Minte gy 7 óra lehetett, mikor a cselédszobába beléptek és a belépők elé irtozatos látvány tárult A leány halálsápadtan, összeégett és dagadt szájjal feküdt ágyában. Az asztalon egy kis üvegecske volt, melyben etető higgany (sublianot) maradékai voltak láthatók; azon kivül ott feküdt még egy levél »Kilián János urnak, Aradon, Kassa-utcza 44. sz." czimzéssel. A gyárvárosi rendőrség a sulyosan sérült leányt a kórházba szállitotta, hol kihallgatására egy rendőrtiszt is megjelent. Az öngyilkos leány azonban kihallgatható nem volt, mert már beszélni nem tud. A leány életében maradásához nincsen semmi remény.

— **Késelő koma.** Aradnak az a köre, a mely Serbán Sándor urat szerencsés ismerni, ugy ismeri őt, mint részeges, kötekedő embert, a kivel nagyon sok a baj. Vasárnap is kimutatta a derék férfiu használható voltát. A „Vörös ökör" vendéglő előtt összekapott a komájával, Csucsár János kisegitő pinczérrel s élénk eszmecsere közben éles kését komájának hátába meritette, ugy, hogy a szerencsétlen összerogyott A sebesültet Tisch Mór dr. vette kezelés alá, kinek csak nagynehezen sikerült a vérzést elállitani. Serbán uram e nemes tetteért egyelőre rendőri kosztra került.

— **Veszedelmes fordulat.** Két uri ember kocsizott be tegnap Aradra a szomszéd faluból ütött-kopott paraszt tákolmányon. Hogy, hogy nem, a Széchenyi-malom előtt — saját árnyékuktól talán — megijedtek a kocsiba fogott Bucefalusok s iszonyatos iramodással nekivágtattak az utnak, felboritással fenyegetve minden pillanatban a kocsit. Ez nem is szalasztotta el a kinálkozó alkalmat. Két első kereke ki zökkent, az urak óriási ivben a darabos kövezetre röpültek, a szegény kocsis pedig le a lovak közé. A malom munkásai emelték fel a pórul jártakat, kik közül a kocsis veszedelmes sérüléseket kapott, ugy hogy rögtön gyógykezelés alá kellett venni.

Szinház.

— márczius 25.

— **Tegnap** délután a „Suhancz" nagy közönséget vonzott, — este pedig a „Vörös sapka" kerek, összevágó előadásban vivta ki a közönség elismerését, mely a szerep lők mindenikének a legnagyobb dicsérete.

— **Kertész Mariska** jutalomjátéka ma estve lesz. Választása nagy közönség ál tal annyira kedvelt operettére: „Az eleven ördög"-re esett, mely kedves zenéje által a műsor maradandó becsü darabját képezi. Mit is irjunk Kertész Mariskáról? A ki hallotta a Nanonbeli gyönyörü Romanczeot, a melyet a közönség mindannyiszor megismételtetett; a ki hallotta őt operetteben és nép szinmüben egyaránt, az kell, hogy méltá nyolja az ő kiváló jó tulajdonságait. — Hangja a legrokonszenvesebb, mely megre zegteti a sziv hurjait, mert mindig érzéssel énekel; — hangvétele correct, mindig tiszta és kifogástalan; soha hamis hangot nem hallani tőle; játéka ugy arcz és szem tekintetében mindig megfelelő a szerephez képest; plastikája aesthetikus; — megjelenése bájos, a mi ugyan nem az ő érdeme, — hanem e részben is elismerést érdemel, mert a sulyt nem szépségének emelésére fekteti, hanem a szerep kivánalmához. Multja alig van; fiatal, kezdő énekesnő . . . és már is hóditott. Neki határozottan jövője van, a melyért ugyan még küzdenie kell, de a közönség rokonszenve hatalmas pártfogója. — A mostani idényben annyira megnyerte a közönség kegyét, hogy a mint tudtunkra esett, ma szép ováczióban fog részesülni. Kivánjuk neki, hogy jutalomjátéka jól sikerülnjön, mert megérdemli.

— **Pótbérletet** hirdet Mosonyi igazgató még tiz előadásra, a melyet előre is ajánlunk a közönség figyelmébe, mert ebbe a pótbérletbe fog esni, egyszer a páros, egyszer a páratlan bérlőknek, Csillag Teréznek, a nemzeti szinház kiváló müvésznő jének két fellépte is. Csillag Teréz april 2-dikán érkezik Aradra.

IRODALOM és MÜVÉSZET.

— **Hohenfels Stella,** a bécsi Burg-szinház müvésznője, vasárnap délután 5 órakor tartotta meg felolvasását a »Fehér Kereszt" nagytermében. Konvenczionális kifejezéssel élve, ez a nagyterem kicsinek bizonyult arra, hogy azt a hatalmas csoportot tevő közönséget magába fogadja, mely ott megjelent. A közönség a legelegánsabb volt, minőt csak utóbb Aradon együtt látt hattunk és feltünően sok hölgy adott teljesen lebilincselő képet a teremnek, mely szépen is volt diszitve. Midőn Hohenfels k. a. Pohl Károly karján a teremben megjelent, harsány éljenzés hangzott fel, mely mindaddig tartott, a mig a k. a. helyét elfoglalta az emelvényen. O maga is igen megnyerő jelenség és sajátságosan egyszerü toalettjében igen csinos volt a német typusu és szépségü szinésznő. Csakhamar felolvasáshoz kezdett és egy pár percz multán már meghóditva hallgatta őt a közönség. Nem akarjuk a felolvasott müvecskék részletezése által ismételni azokat a dicséreteket, miket pár nappal előbb az összes aradi és pesti lapokkal együtt mi is hangoztattunk, csupán konstatáljuk a hatást, mely nagy és intenziv volt és bőven provokálta a tetszésnyilatkozatokat minden szám után, főleg pedig a Petőfi és Kiss József németre forditott nehány versének elszavalása után. A kisasszonyt szünet közben több előkelő családnak bemutatták a kedvességével ekkor még erősebben hódito tott, Es itt be is fejezzük e hevenyészett tudósitást, mely egy végtelenül kedves es télyről akart halvány képet festeni. (g.)

— **A Baranyai zöld szőlőojtás** és az azzal való szőlőtelepités amerikai szőlő alanyon czim alatt Dezső Miklos a következő előfizetési fölhivást küldte la punkhoz: Midőn világszerte végpusztulás fenyegeti a jövedelmező bortermelést, mely ben hazánknak is nagy szerep jutott a termelésre kiválóan alkalmas égalji viszonyainál fogva, nem véltem fölösleges munkának a baranyai zöld szőlőojtás ismerte tését javitott alakban és az azzal való szőlő telepitést gyakorlati alakban megirni. A zöld szőlőojtás Baranyamegyében régi keletü, innen indult ki a zöld szőlőojtásnak ily alakban (hasitékban) való alkalmazása pár év év előtt, mióta százezrekre megy a zöld szőlőojtások száma hazánkban. Mint szakközeg huzamos idő óta tanulmányozhattam a zöld szőlőojtást, melyen tetemes javitást sikerült elérnem. A füzet magában foglalja a gyakorlati gyökereztetést, a gyökeres vesszőszaporitást' a talaj előkészitést, a gyökeres vesszők kiültetési módját, a zöld szőlőojtást és annak igen gyakorlati és biztos bujtás módját 14 ábrával. Az ábrákhoz rövid a magyarázat, hogy mielőbb és minél olcsóbban bocsáthassam az érdeklődők rendelkezésére, a hogy még ezen év tavaszán használható legyen. Azért a munkát is már április elejére bocsátom közre. A füzet megrendelése legkönnyebben alólirott szerző nevére czimezve posta-utalványon történhetik. Füzeteimet nem szándékozom kereskedésbe adni, sem pedig a fölösleges példányokat nem nyomatok, ezért kérem a szives előfizetést minél előbb eszközölni, esimemre Pécsre, - előfizetési ár 40 krajczár.

MEGHALTAK ARADON.

Aradon 1889.márczius 16-tól márczius 19-ig.)

Belváros Ottrubay szül. báró Hruby Józefa, 73 éves, nyug. kincstári ügyész özvegye, agyszélhüdés, — Szeidl szül. Koldtrom Katalin, 44 éves, rézműves neje, tüdőlob. — Hoffmann Johanna, 49 éves; czipész özvegye, tüdőlob — Tóth Róza 38 éves, hajadon, mellhártyalob. — Orosz lán Mihály 32 éves, nőtlen napszámos, gümőkór.

Sarkad. Nesity Imre, 15 hónap., czipész fia, hökhurut. — Üngerman Ferencz, 7 hón., pintér fia, kanyaró. — Kovács Róza, 43 éves, szabó neje, öngyilkos. — Jankó Miklós, 5 hón., varrónő fia, tyteln. agylob.

Sarkad. Gerer Katicza, 4 éves, timár leánya, torokgyik.

Ujtelep Horváth Róza, 10 éves kőmives leánya, agyhártyalob. — Novrent san Kati 4 hetes, vasuti munkás leánya, sorvadás.

KERTÉSZ MARISKA JUTALOMJÁTÉKA.

Aradvárosi szinház.

Folyó szám 174. 6. kisbérlet szünet.

Ma, kedden márczius 26-án adatik:

Az eleven ördög.

Operette 3 felvonásban

Kezdete 7-kor, vége 10 órakor.

Közlekedés.

A vonat

	ind.	Aradról	érk.	Aradra
Csabai vegyesvonat . .	regg.	6.26	este	7.—
Budapesti személyvonat .	d. u.	12.31	regg.	5.4
„ „ .	este	9.17	d. u.	4.1
Erdélyi vegyesvonat . .	d. u.	4.30	d. e.	82
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e.	9.4
„ „	d. u.	5.48	este	8.1
Borossebesi vonat . . .	regg.	6.30	regg.	8.3
„ „ .	d. u	4.40	este	7.0
Szegedeigyorsvonat .	regg.	7.—	regg.	8.
„ személyvonat .	regg.	4.40	este	8.0
„ „ .	d. u.	3.17	d. u.	6.0
„ vegyesvonat Radna-Lippáig . . .	d. u.	2.17	d. e.	7.3
„ személyvonat . .	regg.	6.—	d. e.	11.5

Felelős szerkesztő:

HINDY ÁRPÁD

4753|1889

Felhivás.

A hadmentességi dijról szóló 1888 évi XXVII t. cz. 13 §-a értelmében felhivatnak a hadkötelezettség alul az 1878 év óta eddig felmentett hadmentességi dij köteles egyének, miszerint hadmentességi dij vallomásaikat (melyre a nyomtatvány az adóügyosztálynál kapható) folyó **márczius hó 31-ikéig** az adóügyosztálynál annál inkább beadják, mert a vallomásaikat beadni elmulasztók ellen az 1888 évi XXVII t. cz. 20. illetve 22 § ának teljes szigora fog alkalmaztatni.

Felhivatnak a saját érdekükben különösen a munkaadók, miszerint dijköteles alkalmazottaikat a törvényes vallomástételre utasitsák, mert vallomás hiányában a dijkötelesre hivatalból is kivetendett hadmentességi dij az 1883 évi IX t. cz. 4 §-a értelmében a munkaadóktól fog behajtani.

Ardon, 1889. márczius hó 22-én.

A városi tanács.

Árlejtési hirdetés.

Az aradi g. kel. egyházmegyei Szentszéknek f. é. februar 14,26-án kelt jóváhagyó végzése folytán — az **almási** g. kel. templom ujbóli épitési érdemében ezennel f. h. márczius 31-iki d. u. 2 órára a helyszinén tartandó nyilvánoi szóbeli árlejtés hirdettetik ki.

Árlejtők a 7399 frt, 77 krnyi kikiáltási összegből 10%-nyi bánompénzttartoznak az árlejtés megkezdése előtt betenni.

Az épitési terv és egyéb árlejtési feltételek az almási lelkészi hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Kelt az almási g. kel, egyházközségi választmánynak 1889 évi márczius hó 17-én tartott üléséből.

Cretui György s. k.
elnök.

Novacu Kornel s. k.
jegyző.

915 szám. 130.

Arverèsi hirdetés.

Az alólirt főerdőhivatal kerületében levő erdőtisztitások és egyéb erdészeti bértárgyaknak folyó évi november hó elsejétől leendő bérbeadása iránt a következő sorrendben fognak az árverések megtartatni:

Folyó évi ápril hó 8-án d. e. 10 órakor

a lippai főerdőhivatal iródájában, valamint a csálai és vallemárei erdészek iródájában

Folyó évi ápril hó 9-én d. e. 10 órakor

a berzovai erdész iródájában és Szépfalu (Schöndorf) községházánál.

Folyó évi ápril hó 10-én d. e. 10 órakor

a pécska, tódváradi és dorgosi erdészek iródájában.

Folyó évi ápril hó 11-én d. e 10 órakor

az apátfalvai és sistaroveczi erdészek iródájában.

A részletes feltételek, valamint az árverés alá kerülő bértárgyak kimutatása ezen főerdőhivatalnál és az illető erdőgodnokságokrál a sivatalos órák alatt betekinthetők.

Lippán, 1889.márczius 16-án,

M. kir. főerdőhivatal.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy Arad szab. kir. város 188 évi számadásai alapján készitett zárszamadása, részletezett kimutatások, vagyon leltár a város cse-, lekvő és szenvedő vagyon állásáról készitett mérlegs az anyagszámadási kivonat, ugy a tanácsjelentése a 1886 évi XXI t. cz. 17 §-ának b) pontja értelmében f. évi márczius hó 26-ik napjától kezdve a tanácsteremben összemlére kitéve van, jogositva lévén minden adózó azokat megtekinteni és azokra észrevételeit az idézett törvény alapján a f évi április hó 10 napján tartandó városi rendes közgyülést megelőzőleg öt nappal a tanácshoz beterjeszteni.

Aradon, 1889. márczius hó 23-án.

Arad szab. kir. város tanácse.

5497 szám.

Arverezési hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik miszerint az üzletszabályzat 61 §-a értelmében elárusitandó kiváltatlan szállitmányok (mint ruhanemüek, liqueur, vasáruk, géprész, üres hordó, faáru, kézmű és rövidáruk, kép és ráma, azonkivül különféle talált tárgyak mint esernyők, dohánytárczák stb) nyilvános árverése Arad állomásunk feladási raktárában f. hó 28-án csütörkön reggeli 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. közönség meghivatik.

Az üzetvezetőség.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237|131. 1881. sz. a. kelt és a nagym. magy. k. Belügyminiszterium 54184|1881. sz. a. kelt intézményével jóváhagyott szabályrendelet alapján a ház, kert, szőllő, földbirtokosok és bérlők felhivatnak, hogy udvarukban, kertjükben, szőllőjükben és tanya földjeiken található gyümölcs és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyófészkeket és pete gyürüket f. évi márczius 25-ig leszedessék és azokat tüzveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégettessék, tavasz és nyár folyama alatt mutatkozó hernyókat és hernyó hálókat mutatkozásukkor azonnal leszedessék és elégettessék.

Minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy a mennyiben szomszédja a fennebbi kötelezettségeleget nem tenne, azt a kapitányi hivatalnál bejelentse.

A hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlők a mellett, hogy az általuk elmuasztott munkálat az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni 25 frt erejéig s a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frt erejéig fognak az elkövetett kihágások büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztitó éneklő madarak kimélése különösen ajánltatik a lakósság figyelmébe.

Arad, 1889. márczius 1.

Urbányi,
főkapitány.

Nyomattjaés kiadja az Ungerleider-télakönyomda Aradon.